

HOUSE OF INNOVATION

Hur utvärdera Visionsdrivna Innovationsmiljöer?

Anna Essen
Anna Krohwinkel
Karl Wennberg
John-Erik Bergqvist

BAKGRUND

Utlysning *Visionsdriven hälsa* (2019). Fem innovationsmiljöer erhöll stöd för perioden 2019-2021 (5 MKR/år och miljö):

- Nollvision cancer
- Nollvision för undernäring hos äldre
- Ett antibiotikasmart Sverige
- Informationsdriven vård
- Sverige ledande inom avancerade terapier

VINNOVAS FRÅGESTÄLLNING

Är de visionsdrivna innovationsmiljöerna framgångsrika – och hur
kan vi/de ta reda på det?

Utvärderingsmodell

SYFTE

UTVECKLA UTVÄRDERINGSMODELL FÖR VISIONSDRIVNA INNOVATIONSMILJÖER

Att utgå från Vinnovas 8 'arbetsprinciper'

Hur utvärdera i vilken utsträckning arbetsprinciperna efterlevs,

Hur bedöma funktionalitet i det visionsdrivna arbetssättet – bidrar principerna till nya innovationer/ökad innovationsförmåga i systemet?

Hur urskilja faktorer som gör att vissa miljöer fungerar bättre/sämre,

Hur identifiera gemensamma framgångsfaktorer som kan fungera som lärdomar inför framtida satsningar.

METOD

Litteraturgenomgång 1

- Vad säger litteraturen om hur visionsdriven innovation kan utvärderas?

Var sökte vi?

- Keywords: Mission*+ Evaluat*+Innovat*
- [SCOPUS, ABI-INFORM, Google Scholar]

Vad fann vi?

- Listor på utmaningar
- Brist på verktyg
- Få empiriska studier
- Grå litteratur (rapporter)

Litteraturgenomgång 2

- Vad säger experter om hur visionsdrivna satsningar bör organiseras?

- Advisory board recommendations + policy docs

- Normativa frameworks
- Ett fåtal utvärderingar (UK, Holland, Tyskland, Aust.)
- Insikter om trade-offs, risker

Intervjuer

- Hur har miljöerna implementerat Vinnovas arbetsprinciper?

- Koordinatorer

- Heterogenitet i arbetssätt, olika förändringslogiker

Vad exkluderade vi?

- Planer och ambitioner – vi fokuserade på det som gjorts

Intervjuer

- Hur skulle miljöerna vilja utvärdera/s?

- Kärnteampartners

- I hög grad gemensam syn på utvärderingsutmaningar

- Bedömningar av hur det gått hittills

RAPPORTEN

ASSESSING WHETHER MISSION-DRIVEN INNOVATION MAKES A DIFFERENCE – MISSION IMPOSSIBLE?

Developing a guiding framework for the evaluation of five mission-driven environments for health in Sweden

Engelsk rapport med akademisk bas i MDI-litteraturen och innovationspolicy

- 1 Tänkt att läsas av Vinnova såväl som internationella policymakers och MDI-forskare
- 2 Saknas i stort sett forskning om MID-utvärdering
- 3 Vinnova ses av många som en föregångare → många vill lära sig av olika satsningar

Bilderna baseras på rapporten: Essén, A., Krohwinkel, A., and Wennberg, K. (2022). Evaluating Mission Driven Environments, tillgänglig via open access här:

https://swoba.hhs.se/hastma/paper/hastma2022_002.1.pdf

Tillvägagångssätt

- Kombination av metoder att utvärdera visionsdrivna innovationsmiljöer (självutvärdering centralt)
- Utvärdering användbar för miljöerna + Vinnova
- Miljöerna + Vinnova bör involveras i utvärderingen

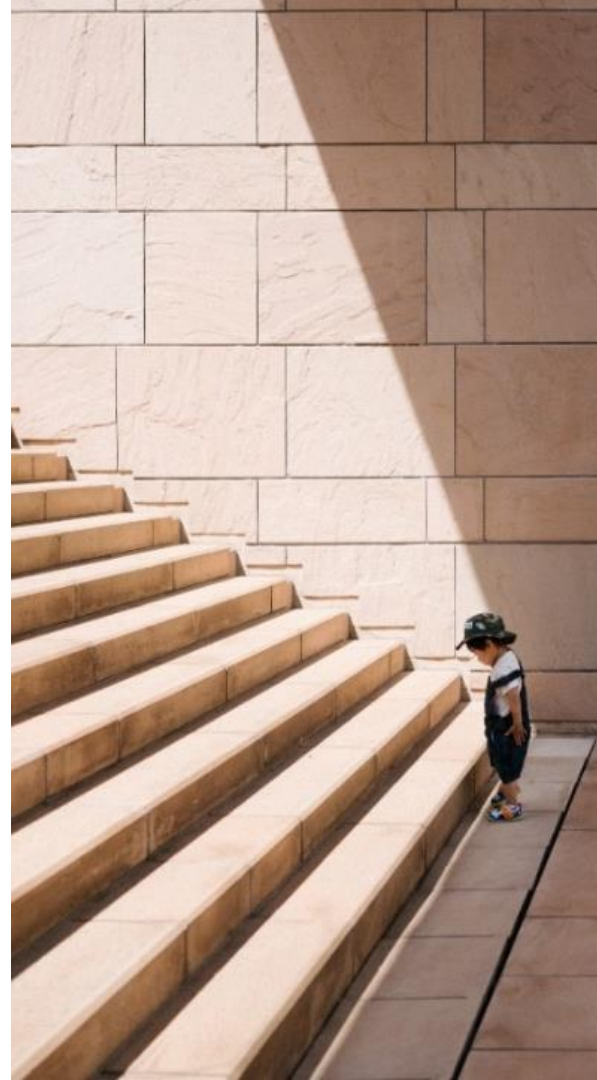
VINNOVA

UTMANINGAR VID UTVÄRDERING

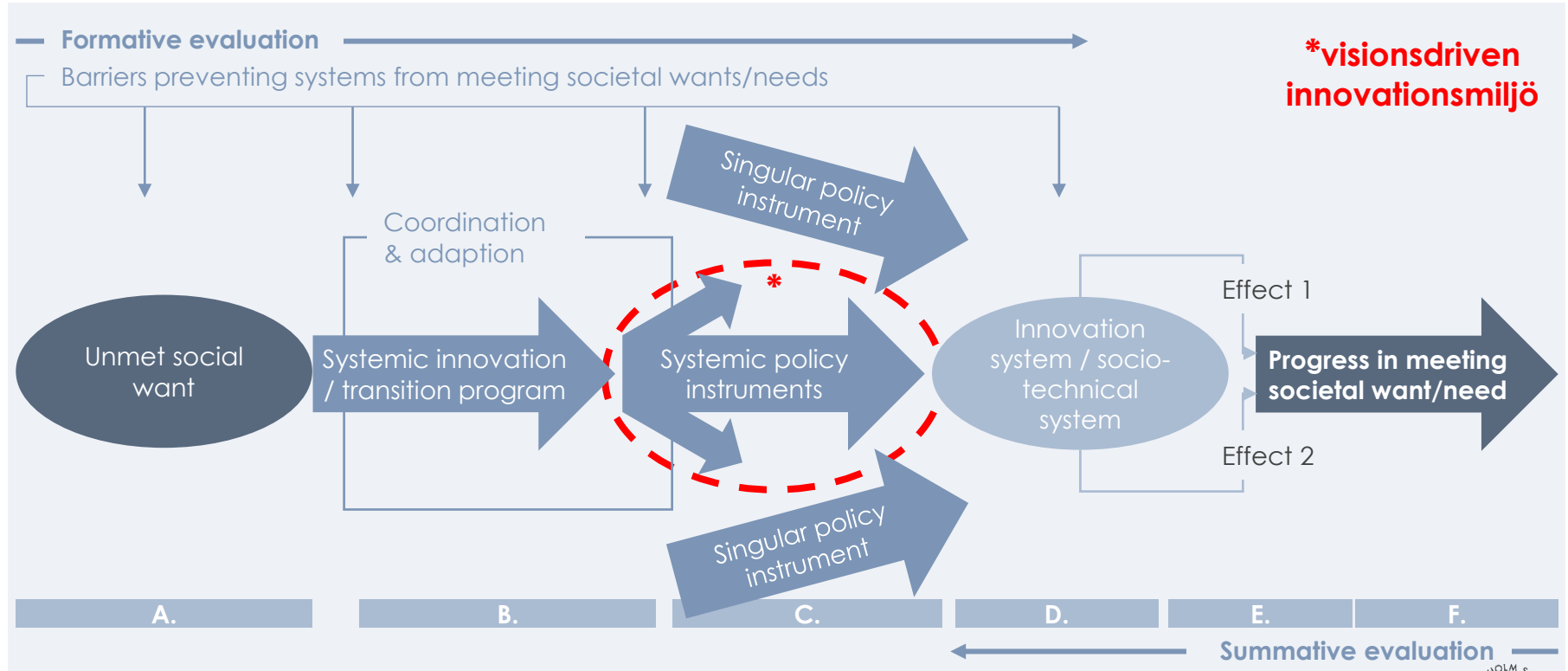
Miljöernas söker åstadkomma **förändring** som:

- Sträcker sig **bortom inblandade aktörer**
- Delvis **inträffar långt fram i tiden**
- Kan inbegripa olika **parallella och interagerande processer** och verktyg/ innovationer
- Kan **påverkas av händelser utanför miljöerna**, som kan ha inträffat oberoende av miljöerna
- Involverar **okända/framväxande delmål**, som förändras över tid
- **Svårt hitta något att jämföra med** (miljöerna söker påverka aktörer utanför dem)
- Huruvida miljöerna **bidrar till 'en ny riktning'** på systemnivå (sociala, regulatoriska, och tekniska förutsättningar) **svårt att utvärdera**

Photo: by Jukan Tateisi on Unsplash

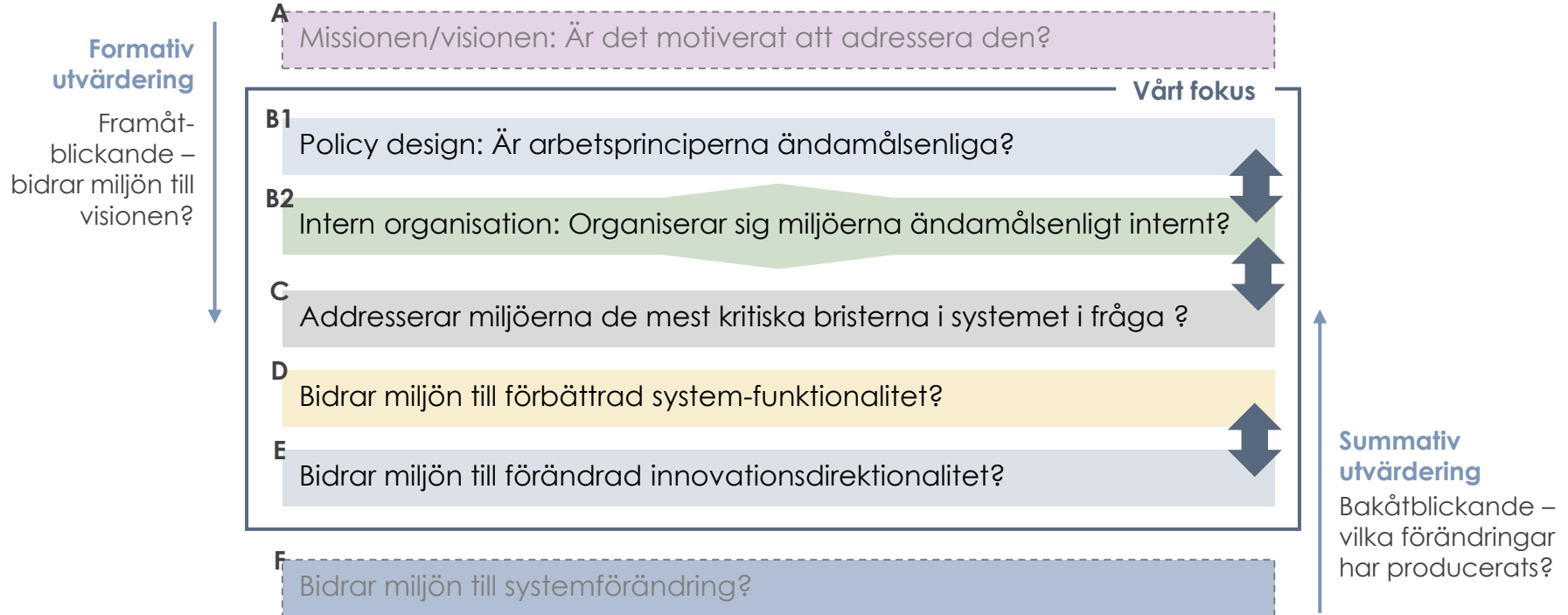
RAMVERK

- A. Intervention rationale
- B. Governance processes & policy mix
- C. Match between policy-bottlenecks

- D. Innovation & transformation processes
- E. Structural systems change
- F. Societal impact

UTVÄRDERINGSMODELL?

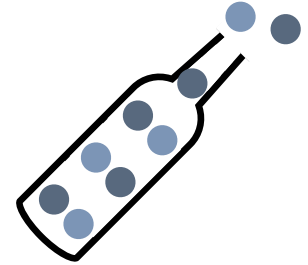
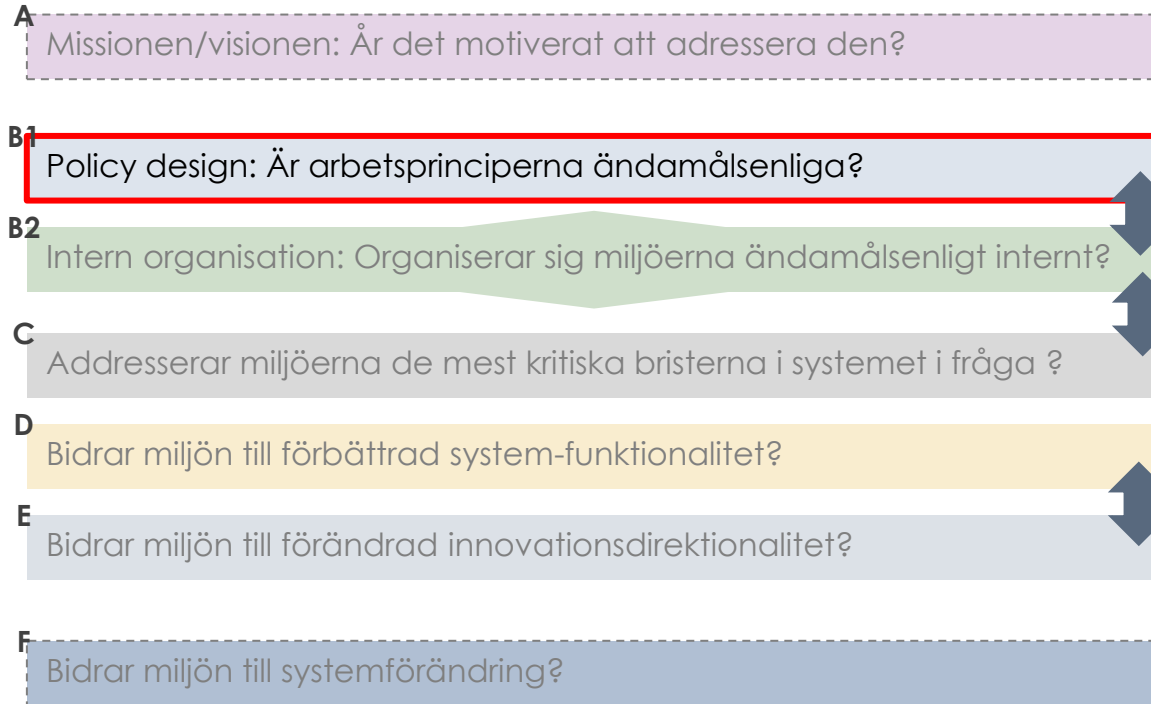

UTVÄRDERINGSMODELL AD KAN VARA RELEVANT ATT UTVÄRDERA?

Formativ utvärdering

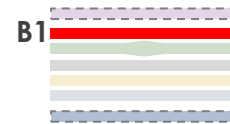
Framåt-
blickande –
verkar
miljöerna
jobba på ett
sätt som kan
bidra till
visionen?

Summativ utvärdering

Bakåtblickande –
vilka förändringar
har producerats
av miljöerna?

UTVÄRDERINGSMODELL | B1 - POLICYDESIGN ÄR ARBETSPRINCIPERNA ÄNDAMÅLSENLIGA? ARBETSPRINCIPERNA ÄNDAMÅLSENLIGA?

Utvärdering av policydesign – dvs de instruktioner som miljöerna får av Vinnova

- Bör utvärderas i relation till MDI-litteraturen / best practice (bristfällig)
- Vår litteraturöversikt indikerar att principerna överlag följer litteraturen
- Litteraturen belyser dock även trade-offs och specifika detaljer som Vinnovas generella principer inte säger något om

Vi föreslår:

Programutvärdering efter nuvarande programomgång (separat från utvärdering av miljöerna)

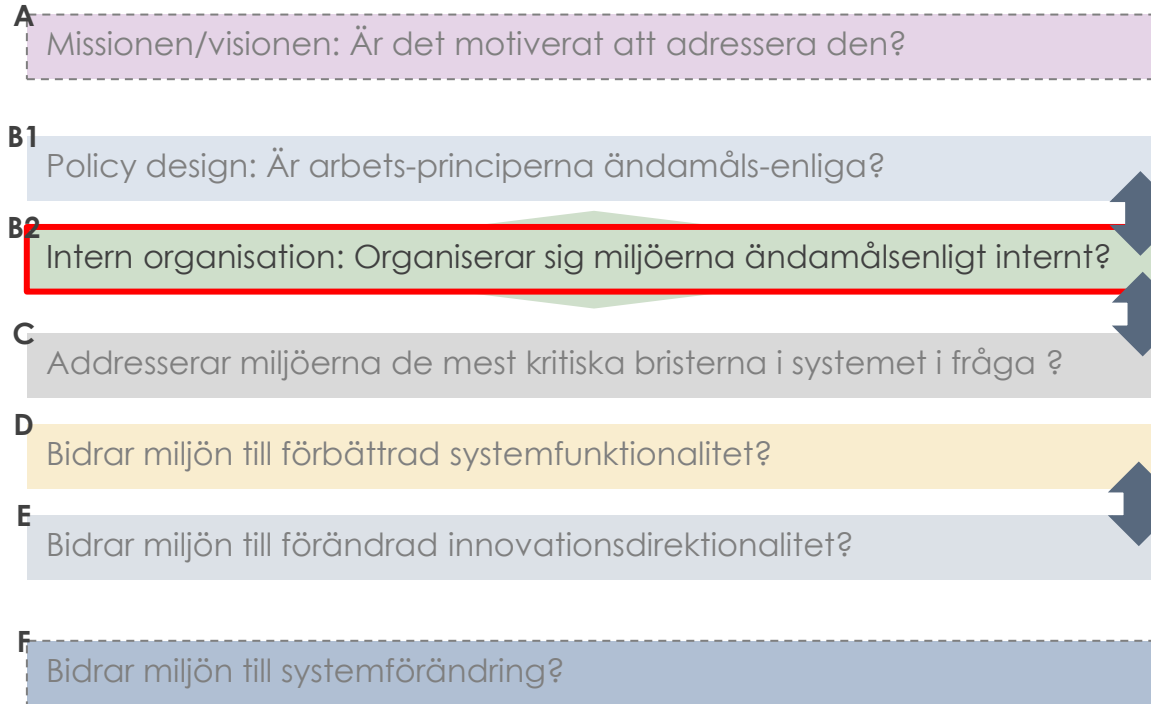
UTVÄRDERINGSMODELL

VAD KAN VARA RELEVANT ATT UTVÄRDERA?

Formativ utvärdering

Framåtblickande – verkar VDMs jobba på ett sätt som kan bidra till visionen?

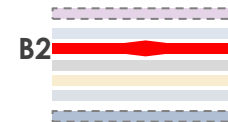

Summativ utvärdering

Bakåtblickande – vilka förändringar har producerats av VDMs?

UTVÄRDERINGSMODELL | B2

IMPLEMENTERAR MILJÖERNA DE GIVNA ARBETSPRINCIPERNA OCH UTVECKLAR DE ANDRA ARBETSPRINCIPER? ÄNDAMÅLSENLIGT?

Våra intervjuer / observationer indikerar variation i de arbetsprinciper (organisatoriska arrangemang / styrningsfunktioner) som växer fram.

Vi föreslår:

Utvärderingar via dokumentation / självutvärdering av de arbetsprinciper som används.

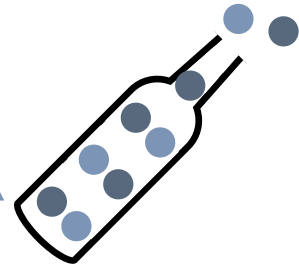
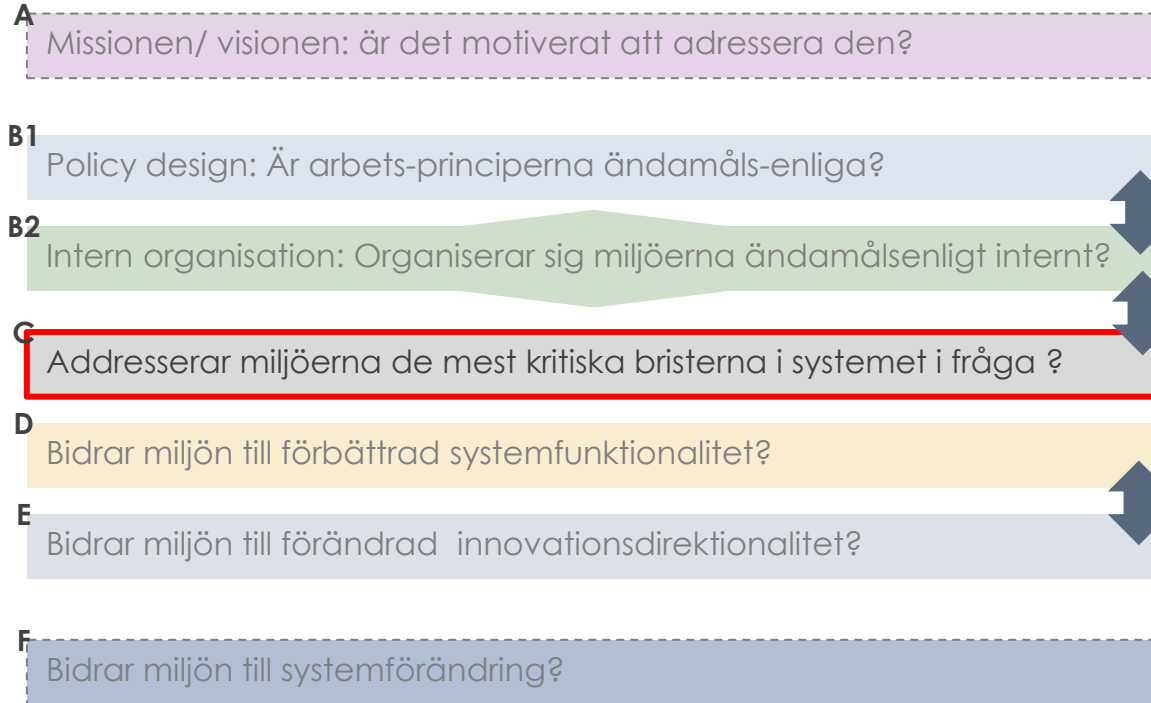
- Kombineras med flaskhalsanalys (HUR-frågan)
- Expertgrupper / fokusgrupper för validering, reflektion och lärande

UTVÄRDERINGSMODELL

VAD KAN VARA RELEVANT ATT UTVÄRDERA?

Formativ utvärdering
framåtblickande – verkar VDMs jobba på ett sätt som kan bidra till visionen?

Summativ utvärdering
bakåtblickande – vilka förändringar har producerats av VDMs?

UTVÄRDERINGSMODELL | C

UTVÄRDERING AV MILJÖERNAS FÖRMÅGA ATT PRIORITERA DE MEST KRITISKA BRISTERNA I DET ÖVERGRIPANDE SYSTEMET

Bidrar visiondrivna miljöer till att minska/eliminera de mest kritiska flaskhalsarna i det övergripande system man vill förändra?

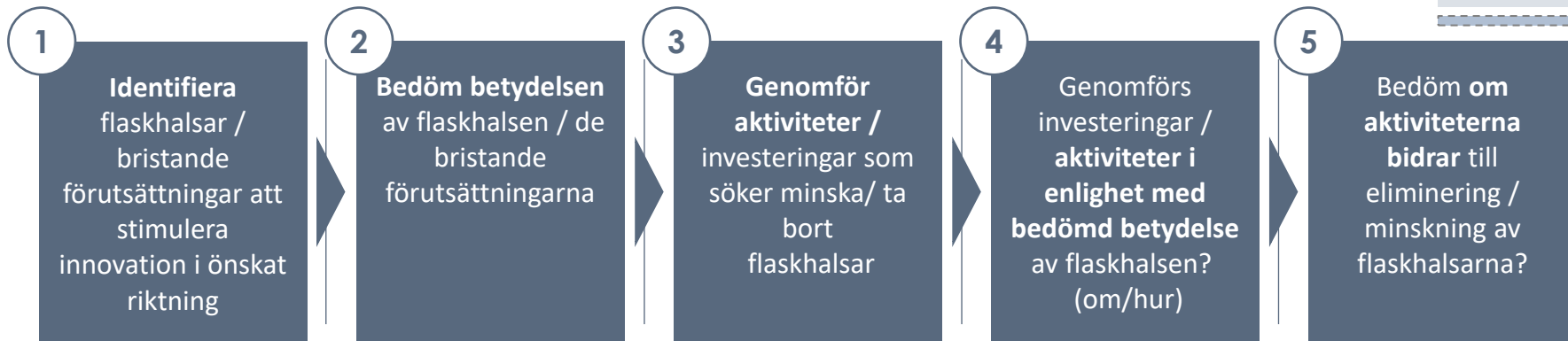
Bidrar visionsdrivna miljöer till uppbyggnad av funktioner som tidigare saknats i det övergripande system man vill förändra?

Vi föreslår:

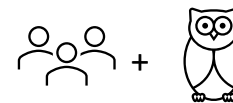
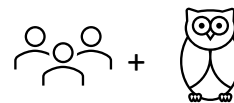
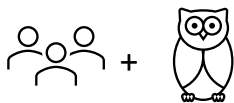
Bedömning bör ske fortlöpande och utföras av miljöerna själva (ev. i samråd med expertgrupper), då deras roll är att identifiera vilka systemhinder som försvårar för deras vision att uppnås.

Fokus: förändring i önskad riktning (total måluppfyllelse ofta omöjligt)

FLASKHALSANALYS

– Vem?

– Hur?

Idégeneration

Bedömning / prioritering

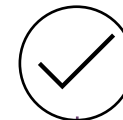
Arbets-/ lanseringsfas

Analysfas

Bedömnings-/ utvärderingsfas

 Arbetsgrupp i miljön

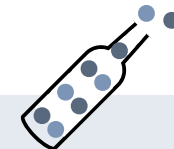
Extern expertis

OLIKA FÖRÄNDRINGSLOGIKER

Förändringslogik	"Testa pilotförsök"	"Attrahera investeringar"	"Visa upp best practice"	"Nätverka och kommunicera"	"Informera samhället"
Kärnaktiviteter	Egna pilotförsök, analyserar effekter och systemhinder. Bidra med expertkunskap och analys till offentliga utredningar och policyutveckling.	Ta fram underlag för framtida satsningar. Knoppa av delprojekt som kan finansieras separat. Kontaktnod för privata investeringar i sektorn.	Koncentrerar sig på att lyfta fram en innovativ regional lösning. Sprida insikter och lärdomar från utveckling, implementering och drift till andra intresserade.	Söker samla så många aktörer och projekt som möjligt under sitt varumärke. Nätverkande och extern kommunikation	Informerar brett om problemområdet och dess konsekvenser, verksamhetsnivå i fokus. Utveckla standarder för ändamålsenligt agerande, utfärdar certifieringar.
Typisk output	Forskningsrapport Fallstudie	Investeringspropå Ansökan om medel	Handbok Inspirationsseminarie	Kommunikationsmaterial Nätverksmöte	Riktlinje Certifiering
Identifierade flaskhalsar 	Problem på systemnivå löses bäst genom att dra lärdomar från små försök	Det fattas resurser för sektorns utveckling	Kunskap finns från existerande goda exempel , behöver spridas och tillämpas av fler	Saknas uppmärksamhet för problemet och mötesplatser för berörda aktörer	Saknas kunskap om problemet och vägledning kring vad man som mindre aktör kan/bör göra
Mottagare i fokus	Förvaltning och politik	Finansiärer	Regionala huvudmän	Alla intresserade aktörer, nationellt och internationellt	Individer, småföretag och kommunala verksamheter

FLASKHALSANALYS (KORT)

Identified bottlenecks / lack of conditions that stimulate innovation in desired direction

Importance to be gauged by MDEs and / or external experts

Investments / activities focused on reducing / removing bottleneck

Assess if and how actors invests in activities in accordance to deemed importance of the bottleneck

Assess whether activity contribute to elimination / reduction of bottleneck

Identified bottlenecks / lack of conditions that stimulate innovation in desired direction	Importance to be gauged by MDEs and / or external experts	Investments / activities focused on reducing / removing bottleneck	Assess if and how actors invests in activities in accordance to deemed importance of the bottleneck	Assess whether activity contribute to elimination / reduction of bottleneck
<i>Type of assessment:</i>	<i>Formative</i>			<i>Summative</i>
System-level lack of trustworthy and easily accessible knowledge about cost-effectiveness of prevention and early detection		Knowledge development (e.g. commissioned reports, health economic evaluations, predictions, simulations)	Data on MDE <i>priorities and investments / activities</i>	<i>Potential assessment tools:</i> Updated metrics on bottleneck magnitude, counterfactual scenario analyses, follow-up studies after new interventions/ activities launched, case comparison with similar interventions in other fields, surveys, external Delphi/expert panel assessments
System-level lack of trustworthy and easily accessible knowledge how to change operational routines to enable early detection/ prevention		Financing PhD studies of early detection in primary care, financing rehabilitation experiment and study at one clinic	Data on <i>how they prioritized between investments / activities</i>	

Tabellen finns i rapporten och kan användas som grov mall – anpassad till er kontext!

DOKUMENTMALL FÖR FLASKHALSANALYS

[Click here to follow link](#)

VAD KRÄVS FÖR UTVÄRDERING I FORM AV FLASKHALSANALYS?

Förkunskap

- Kompetens i programutvärdering
- Kunskap om transformativ innovation

Idealiskt...

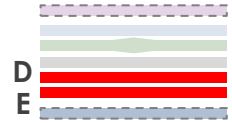
- Kunskap om innovation i hälso- och sjukvård
- Tillgång till "expertpanel" (såsom vi lyckades få)

Nödvändig data

- "Hårda" data om miljöernas aktiviteter och investeringar
- "Mjuka" data om *hur* miljöerna prioriterar mellan aktiviteter och investeringar

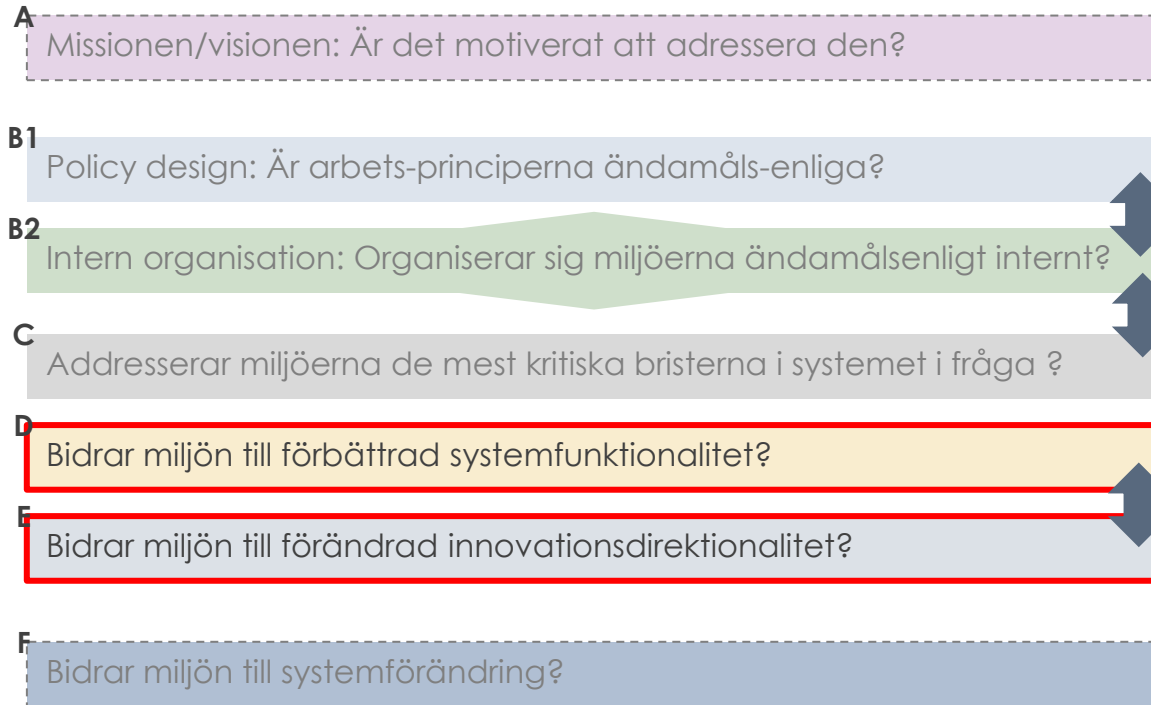
UTVÄRDERINGSMODELL

VAD KAN VARA RELEVANT ATT UTVÄRDERA?

Formativ utvärdering

Framåtblickande – verkar miljöerna jobba på ett sätt som kan bidra till visionen?

Summativ utvärdering

Bakåtblickande – vilka förändringar har producerats av miljöerna?

UTVÄRDERINGSMODELL | D-E BIDRAR MILJÖN TILL FÖRBÄTTRAD SYSTEM- FUNKTIONALITET OCH INNOVATIONSDIREKTIONALITET?

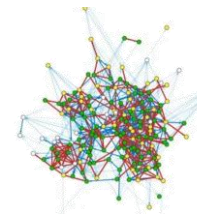
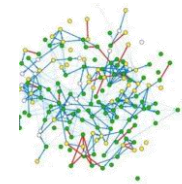

Summativ analys av systemförbättring / systemriktning

Kan ta tid att uppstå... post-hoc utvärdering lämplig.

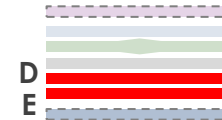
Traditionella innovationsindikatorer användbara:

- patent, samarbeten, nya produkter/tjänster
- investeringar och investeringslag i systemet (ex förebyggande vs behandlande vård, uppskaling vs cirkulära värdekedjor)
- för direktionalitet idealiskt med storskalig (gärna automatiserad) analys av inputs, outputs & aktiviteter i systemet (nätverksanalys, bibliometri, textdata-algoritmer, ekonometri)

Vi föreslår: Utvärdering av var och en av miljöerna efter nuvarande programomgång (separat utvärdering)

VAD KRÄVS FÖR UTVÄRDERING AV SYSTEM-FUNKTIONALITET & INNOVATIONSDIREKTIONALITET?

Förkunskap

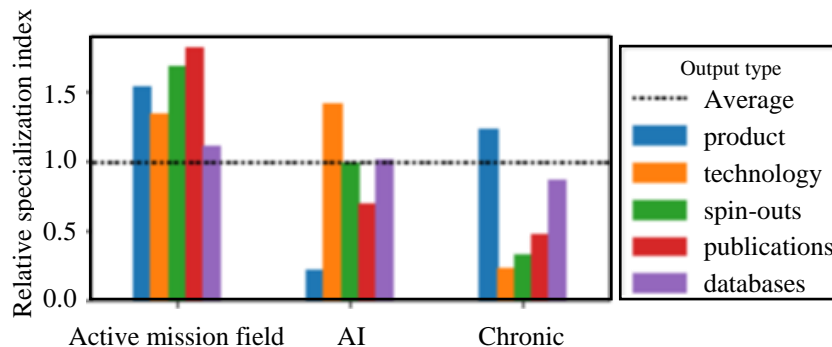
- Kompetens i programutvärdering
- Kunskap om transformativ innovation

Idealiskt...

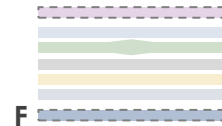
- Statistiska / datavetenskapliga resurser
- Tillgång till PhDs

Nödvändig data

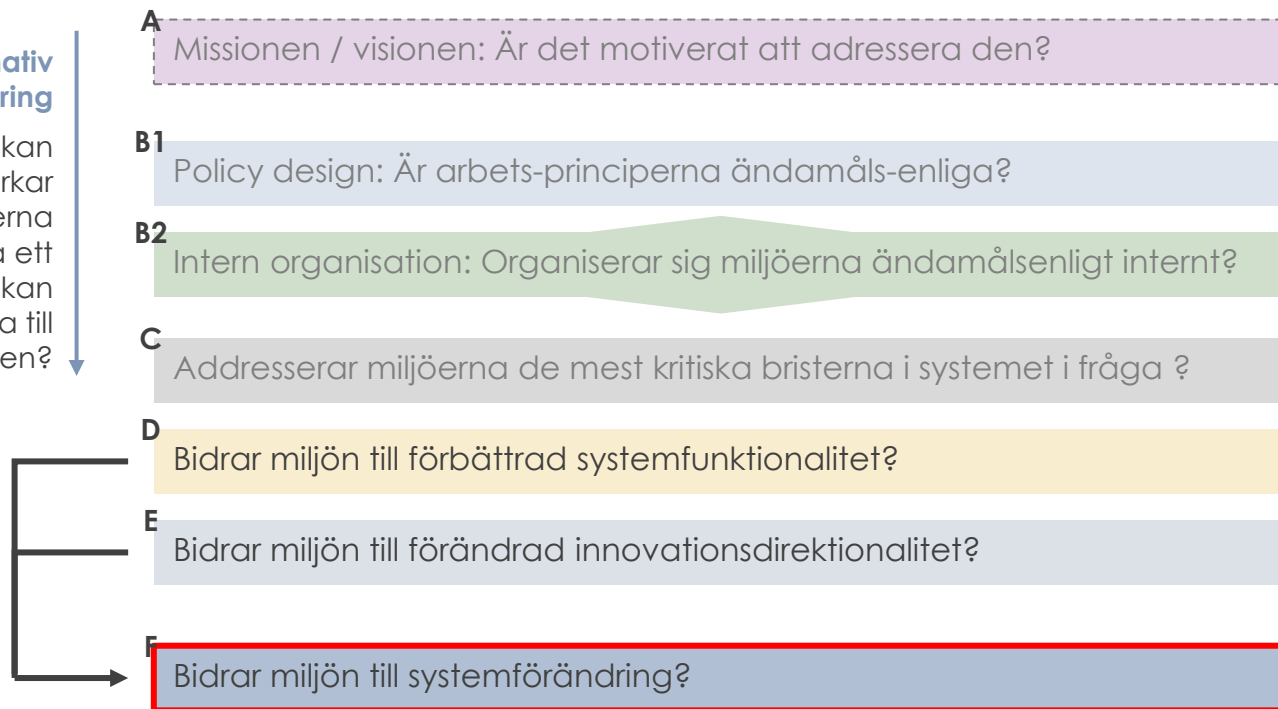
- Skorskalig data på systemnivå (aktörer, nya aktörer, patent, artiklar, press, samarbeten, nya produkter/tjänster, produktivitet, aktivitet, etc)

UTVÄRDERINGSMODELL VAD RELEVANT ATT UTVÄRDERA?

Formativ utvärdering
Framåtblickande – verkar miljöerna jobba på ett sätt som kan bidra till visionen?

Summativ utvärdering
Bakåtblickande – vilka förändringar har producerats av miljöerna?

NÄSTA STEG FÖR VISIONSDRIVNA INNOVATIONSMILJÖER

Jobba med utvärdering för lärande

Dokumentera:

- ert sätt att jobba
- de förändringar ni åstadkommer

Vem kan agera 'devil's advocate'?

Se till att få in kritisk reflektion i det svåra + utmanande + viktiga arbete ni bedriver!

REKOMMENDERAD LÄSNING

- ① Aghion, P., Antonin, C., & Bunel, S. (2021). The power of creative destruction. Harvard University Press

- ② European Commission. (2018). Mission-oriented research and innovation: Inventory and characterisation of initiatives. European Commission EC.

- ③ Janssen, M. J. (2019a). Methodology for the IGCI initial impact evaluation v.17-12-2019. Copernicus Institute of Sustainable Development, Utrecht University.

- ④ Janssen, M. J. (2019b). What bangs for your buck? Assessing the design and impact of Dutch transformative policy. *Technological Forecasting and Social Change*, 138, 78–94. [doi link](#)

- ⑤ Janssen, M. J., Bergerk, A., & Wesseling, J. H. (2021). Evaluating systemic innovation and transition programs: Towards a culture of learning. *PLoS One: Sustainability and Transformation*, 1 (3), 1–6. [doi link](#)

- ⑥ Janssen, M. J., Torrens, J., Wesseling, J. H., & Wanzenböck, I. (2021). The promises and premises of mission-oriented innovation policy: A reflection and ways forward. *Science and Public Policy*, 48(3), 438–444. [doi link](#)

- ⑦ Janssen, M., Wesseling, J., Torrens, J., Weber, M., Klerkx, L., & Penna, C. (2021). Missions as boundary objects for transformative change: Understanding coordination across policy, research and stakeholder communities. DRUID Conference 2021, Copernicus Institute of Sustainable Development, Utrecht University.

REKOMMENDERAD LÄSNING (CONT'D)

- 8 Mazzucato, M. (2018). Mission-oriented innovation policies: Challenges and opportunities. *Industrial and Corporate Change*, 27(5), 803–815.
-
- 9 Mazzucato, M. (2021). *Mission economy: A moonshot guide to changing capitalism*. Penguin UK.
-
- 10 Nelson, R. R. (2011). The moon and the ghetto revisited. *Science and Public Policy*, 38(9), 681–690. [doi link](#)
-
- 11 Molas-Gallart, J., Boni, A., Giachi, S., & Schot, J. (2021). A formative approach to the evaluation of transformative innovation policies. *Research Evaluation*, 30(4), 431–442. [doi link](#)
-
- 12 Organisation for Economic Co-operation and Development. (2021). *The design and implementation of mission-oriented innovation policies: A new systemic policy approach to address societal challenges* [OECD Science, Technology and Industry Policy paper No. 100]. [link](#)
-
- 13 Stufflebeam, D. L., & Shinkfield, A. J. (2007). *Evaluation theory, models, and applications*. Jossey-Bass.

Kontakt:

anna.essen@hhs.se
karl.Wennberg@hhs.se

BILDERNA BASERAS PÅ RAPPORTEN: ESSÉN, A., KROHWINKEL, A.,
AND WENNBERG, K. (2022). EVALUATING MISSION DRIVEN
ENVIRONMENTS, TILLGÄNGLIG VIA OPEN ACCESS HÄR:

[HTTPS://SWOBA.HHS.SE/HASTMA/PAPER/HASTMA2022_002.1.PDF](https://swoba.hhs.se/hastma/paper/hastma2022_002.1.pdf)

House of Innovation

HOI_SSE

House of Innovation

HOI_SSE

Handelshögskolan i Stockholm
Stockholm School of Economics

HOUSE OF INNOVATION